

Nr. 122 (1852).

Zarasai, antradienis, 1959 m. spalio mėn. 13 d.

Kaina 15 kap.

Kolūklečiai, mechanizatoriai! Nepalikite nė hektaro dirvų, nesuarty iš rudens. Pašpartinkite bulviakasio darbus!

O LAUKAI TEBEDIRVONUOJA

Kumpuoliuose, kolūkio nieko gero neišeis, buvę nukontoros kieme neišjungtu tarta prie traktoriaus kameru pupsei naujutėlis motoru vikšrinius, artelės jisigytas prasidėjus žiemkenčių sėjai. Mechanizatoriai, išdėlioje ant žemės raktus, tikrino mašinos „sveikatą“. Cia ir išsinekėjom apie jų darbą. Vaikinai noriai dalinosi savo rūpesčiais, vargais.

VIENA BĖDA—NE BĖDA

Iki šio rudens „Lenino keliu“ artelės nariai sunkiai išsiversdavo su vienintelio vikšriniu traktoriu DT-54. Praeiusiais metais iš rudens nesuarus visų dirvų, siemet buvo suvėlinta pavarinė sėja, neparuošus laiku pūdymu—vėliau pasėti žiemkenčiai. Gavus antrajį DT-54, kolūkio žemdirbiai lengviau atsikvėpė. Dviem traktoriais darbas dvigubai greičiau eis. Antruoju DT-54 su pneumatiniu valdomais plūgais galima geriau suverti dirvas, atsipalaudoja vienos darbo rankos. Išėjus į akmenuotas brigadų dirvas su naujuoju traktoriu, prasidėjo mechanizatorių vargai. Lūžimai, remontas, ir vėl lūžimai. Matant, kad iš tokio darbo

Bulvės kaupuose

Bendromis jégomis galima ir kalmus nuversti. Šios senos liaudies patarlės prisilaiko mūsų žemės ūkio artelės nariai. Kuomet prasidėjo bulviakasis, kolūklečių sodybos ištūstėjo. Užtat gausu žmonių buvo bulvių laukuoše. Nepraejo nė savaitė ir į valdybą atėjo žinia, jog pirmoji laukininkystės brigada, kuriai vadovauja drg. Paurys, baigė bulviakas. Neužilgo su tokiu pat raportu atvyko ir III brigados brigadininkas drg. Cibulskis. Darbo tempai vis spartėjo. Siu metu visos penkios laukininkystės brigados, 68 ha plotė nukasusių bulves, supylė jas į kaupus.

V. GUOGIS
Kalinino vardo kolūkio buhalteris

Kad kukurūzai augtų

Nemaž kiekj žaliosios masės silosu gavo Stelmužės tarybinio ūkio Juljanavos skyriaus žmonės augindami kukurūzus. Sekančiais metais kukurūzų plotai bus žymiai išplėsti. Jų numatoma pasėti net 15 hektarų.

Būsimuoju kukurūzų derliumi čia rūpinamasi iš anksto. Skyriaus darbininkai, vadovaujami K. Antanauskui, parinko žemės plotus, veža mėslą. 6 hektarų plotas, skirtas kukurūzams, jau apvežtas mėšlu ir suratas.

A. Surikovas

Kalvarijos rajono „Naujogvenimo“ kolūkio kiauliu fermoje dirba daugiausia jaučiamas. Kiauliu sérėjos teisėtai didžiuojasi savo laimėjimais. Cia kiekvienas gyvulys per parą priauga 600 gramų. Per penkis mėnesius nupenimi bekonai, iš kiekvienos veislinės kiaulės gauta po 12 paršelių, o iki metų pabaigos bus dar po vieną apsisparšiavimą. Kolūkis iki spalio 1 d. šimtui hektarų ariamos žemės realizavo po 30 centnerių kiaulienos — beveik dvigubai daugiau, negu per tą patį praeiusių metų laikotarpį. Iki metų pabaigos fermoje bus nupenėta 380 bekonų. Kiekvienam šimtui hektarų ariamos žemės tekės po 45 centneirus kiaulienos.

Nuo traukoje: kiauliu sérėja Judita Janušauskaitė.

M. OGAJAUS (ELTOS)

nuotr.

V. Raubiška

„Kaip nors nukasime...“

Kalbamės su „Raudonojo Spalio“ žemės ūkio artelės pirmos laukininkystės brigados brigadininku Juliumi Rakovičium. Brigadininkas skuba, stengiasi atsistumti bereikšmėmis frazėmis, visokeriopai sušvelninti ne-pavydėtiną bulviakasio padėti.

Visada nukasdavome bulves, kaip nors nukasime ir šjmet. Ne tiek jau daugliko, — aiskina drg. Rakovičius.

Argi nedaug? Brigada šiaisiai metais augino bulves 27 hektarų plotė. Spalio 12 dienai kolūkiečiai tenukasė 14 hektarų. Reiškia, dar reikia nukasti 13 ha. Skaičius, žinoma, nedidelis, bet,

Ko skubėti? — kalba jos. — Savo tonas baigiamame...

Kame gi reikalus, kokias tonas? Reikalus, pasirodo, blogoje bulviakasio darbo organizacijoje. Bulvės šiaisiai metais nekokios, taip manė kolūkio vadovai, ir, jeigu kiekviena šeima prikastų po 3 tonas, jų neliktu. Tačiau bulvės pasirodė derlingesnėmis. Pirmos laukininkystės brigados kolūkietės T. Goršanova, J. Valentinas, M. Savičienė ir jau apvežtas mėšlu ir suratas.

A. Niukevičius

Studijuojantiems marksizmą-leninizmą

Valstybinė politinės literatūros leidykla išleido vadovėli „Marksizmo-leninizmo pagrindai“.

Knygoje yra įžanga apie marksistinę lenininę pa-saulėžiūrą ir skyriai: „Filosofiniai marksistinės-leni-ninės pasaulėžiūros pagrindai“, „Materialinės ist-

rijos supratimas“, „Kapitalizmo politinė ekonomija“, „Tarptautinio komunizmo judėjimo teorija ir taktika“, „Mokslas apie socializmą ir komunizmą“.

Knygą paruošė autorų kolektivas, vadovaujant Q. Kuusinenui.

Sekasi neblogai

Dar metų pradžioje mūsų mėsos gamyboje. Kiekvienės ūkio artelės gyvulių nam 100 hektarų žemės augintojai prisiemė padintus išpareigojimus vystant visuomeninę gyvulininkystę. Metų bėgyje kiekvienam 100 hektarų žemės naudmenų jie nutarė pagaminti po 30 cent mėsos, o 100 ha arimų 32 cent kiaulienos. Uždavinyse nelengvas, todėl nuo pat metų pradžios buvo pradėta rūpintis jo įvykdymu. Kolūkiečiai pritarė artelės valdybos nutarimui žymiai padidinti visuomeninių galvijų skaičių. Ir štai vietoje pernai buvusių 300 kiaulienų šiemet kolūkio kiaulidėse yra 410 kiaulų, be to, pavasarį 141 kolūkietis paraiškė norą auginti kolūkiui bekonus. Ne 83, kaip tatai buvo prieš metus, o 137 karves šiemet turi artelė. Beveik per pusę padaugėjo prieauglio skaičius. Siu metu kolūkio veršininkės prižiūri apie 110 įvairaus amžiaus veršelių.

Praėjo devyni mėnesiai. Jau dabar galima pasidžiaugti gyvuliu augintojų pasiekimais. Ne vieną dešimtį bekonų į mėsos pabruošų punktą išsiuntė mūsų kiaulininkai Maleckas ir Vitkūnas, 36 bekonus užaugino ir atidavė artelei kolūkiečiai. Spalio 1 dienai 100 ha žemės arimų pagaminta beveik po 20 cent kiaulienos. Neblogi reikalai

T. Šatrovas
„Tarybinio artojo“ kolūkio fermų vedėjas

Pirmasis darbe ir polisy

Apie Lioginą Navicką žino visame „Už taiką“ kolūkyje. Geru žodžiu ji pamini. Gabias rankas turi kolūkietis. Prie mechanizmų — pirmasis. Artelės nariai prisimena, kaip pačiamė siloso gamybos įkaršty sugedo kapoklė. Cia savo sugebėjimą parodė Navickas.

Per dvi valandas vėl mašina buvo pilnoje tvarkoje. Lioginas Navickas dirba prie siurblio, aprūpinančio vandeniu gyvulininkystės fermas. Sėrikai neprisimena atvejo, kad dėl Navicko „Už taiką“ kolūkio kolūkietis

Myli Lioginas ir bites. Mūsų kolūkyje yra 16 avilių, iš kurių šiemet artelė gavo daug medaus. Tai irgi kruopštus bitininko nuo-pelnas.

O štai pasibaigia darbo diena... Lioginą Navicką matome su armonika jau-nimo viduryje. Ne kiekvienam vaikinui Navickas nurodėdžia ir polisy.

G. Vaškevičius

ATASKAITOS IR RINKIMAI PIRMINĖSE
PARTINĖSE ORGANIZACIJOSE

KAI KOMUNISTAI ATITOLE NUO GAMYBINIU REIKALU...

Daug ką turėjo pasakyti tam pačiam žemės kiekiui savo ataskaitiniame - rinkiniame susirinkime „Garbingo darbo“ kolūkio komunistai. Ir vis tai kartužas... Artelė atsiliake gamyboje. Ypač tas išryškėjo derliaus nuėmimo metu. Kolūkiečiai nespėjo su lauko darbais, dėl ko turėjo rimtus derliaus nuostolius. Jeigu paimsimė kolūkyje vykstančių darbų suvestines, pamatysime, kad taip ir liko nepasėta 35 ha žiemkenčių, kaip nurauti, taip ir tebeštovi linai su galvutėmis, vos 15 ha nukasta bulvių, tesuarta pirmieji hektarai dirvų, skirtų pavasario sėjai. Ir tokia padėtis vien dėl blogos darbo organizacijos, dėl pašlijusios drausmės.

Komunistas Pieviškis prisiinė, kad iki šiol virš 60 darbingų artelės narių neišdirbo darbadienių minimumo, 22 kolūkiečiai neturi net po 10 darbadienių, o 8 žmonės nepridėjo rankų, kad padėtų savo artelei. Ką padarė komunistai, kad sumžetū dykinėtojų skaičius? Partinė organizacija net nepasidomėjo taikomomis materialinio suinteresuotumo priemonėmis, šiuo klaušimu nieko nepasiūlė ir dargi taikstėsi su tuo, kad daugumoje gamybos sričių, tame tarpe gyvulininkystėje, visai jos netaikomos.

Zmonės dirbo nesuinteresuotai, ir to rezultatai jaučiami ne tik lauko darbuose. „Garbingo darbo“ kolūkis įspareigojo 100 ha naudmenų pagaminti 160 ent pieno, o per 9 mėnesius

G. Zimariovas
partijos rajono komiteto
instruktorius

CHABAROVSKO KRAS-TAS. Lenino rajono žemės ūkio artelėje „Trudovaja niva“ derliaus nuėmimo metu pasižymėjo gabanties nuo kombaino grūdus kolūkio Šiferis Jurijus Salnikovas. Bet kokiams orui esant, mašina būdavo kelyje. Net kai išsiautėjės Amūras užlejo privažiavimus, kai kelias tapo beveik nevažiuojamais. Jurijus Salnikovas vis dar darydavo po kelis reisus per dieną. Jis vienas išėjė iš laukų daugiau kaip 250 tonų grūdų. Jurijaus Salnikovo vardas išsytas kolūkio Garbės lentoje. Nuotraukoje: Jurijus Salnikovas. N. Surovcevo nuotr. (TASS).

Linai mūsų aukso fondu bus tik tada, jei tinkamai juos paruošime!

Pirmosios tonos

Mūsų kolūkis šiai metais augino 28 hektarus linų. Per eilę metų įsitikinė, kad linai - tai viena pajamingiausių kultūrų, j linų auginimą atkreipėme dideliems. Atėjus linarūtėi, linai pas mus buvo laiku nurauti, vėliau apkulti ir valoti.

Dabartiniu metu visi kolūkis linai jau pakelti ir suvežti po stogu. Geriausioji kolūkio pirmos laukininkystės brigados linų auginimo grandis, vadovaujama V. Ragauskienės, jau pradėjo linų rūšiavimą. Daugiau kaip 2,5 tonos pirmarūšių linų šiaudelių iš šios grandes kolūkis jau pardavė valstybei.

H. SAKALYTE
„Už taiką“ kolūkio saskaitininkė

Jų grandys pirmos

„Pažangos“ žemės ūkio artelės E. Sorokino ir J. Damausko pirmos ir antros laukininkystės brigadų linų auginimo grandys jau pakelė atsklojėjusius linus. Savaime suprantama, šiai susirinkime drg. Vasiljeva, nebuvu išrinkta kolūkio partinės organizacijos sekretoriumi. I atslikusį kolūkį atėjo naujas žmogus komunistas Smirnovas, kuriam komunistai patikėjo šias pareigas.

Kolūkio komunistai konkretėjai kalbėjo apie artimiausius organizacijos uždavinius, kurie visi veda į vieną tašką - išvesti „Garbingą darbą“ iš atsilikimo, kas pareikalauja iš jų ne maža pastangų ir sugebėjimo.

A. Nikevičius

Pakélėme jau pusę linų

Linai jau atsklojėjo. Mūsų žemės ūkio artelės penktos laukininkystės brigados linų auginimo grandis, vadovaujama E. Dainio, jau kelios dienos kaip darbuojasi keldama linus. Grandyje iš 16 hektarų jau pakelta 12 ha.

Edvardo Dainio grandžiai nepasiduoda ir trečios kolūkio laukininkystės brigada

Iš klaidų nepasimokė

Stalino vardo žemės ūkio nė juos pirmos ir antartelės vadovai vienu balansu tvirtina:

— Linus auginti mums neapsimoka. Vieni nuostoliai...

Nors per prieitį metų ataskaitinį susirinkimą daug buvo kalbėta apie nuostolingus linus, bet išvados šiai metais liko nedaparytos. Bijodami praėjusių metų pasekmis, artelės vadovai linų ploto nutarė nedidinti ir pasėjo tik 10 hektarų. Brigadininkai ir šiemet šiai pajamingai kultūrai neparinko dirvų, i jų priežiūrą kreipė kuo mažiausiai dėmesį, bijodami išeikvoti daug darbadiepių.

Reikalo esmė pasirodo ta, kad nemégstama Stalino vardo žemės ūkio artelėje auginti linus, nesuprantama, kad jie yra viena pajamingiausių, labiausiai apsimokančių auginti kultūrų. Praeitais metais kolūkyje buvo auginama 10 hektarų linų. Linai, tiesa, davė tik nuostolio.

Kodėl gi jie buvo nuostolingo? I kokią dirvą ir kaip sėjo, tokie ir užaugo linai. Tačiau, tinkamai juos sudorojus, vis dėlto, kolūkis dar galėjo turėti ir pelno. Juk linai buvo nurauti, nukarštai, pakloti. Tačiau trečioje kompleksinėje brigadoje, vadovaujamoje brigadininko K. Vitkauskui, dėl paties brigadininko apsileidimo visi pakloti linai supuvo ant lauko. Tik vėlyva pavasarį, linams nustojus daugiau pusės savo vertės, prisimi-

nė juos pirmos ir antartelės vadovai vienu balansu tvirtina:

— Linus auginti mums neapsimoka. Vieni nuostoliai...

Nors per prieitį metų ataskaitinį susirinkimą daug buvo kalbėta apie nuostolingus linus, bet išvados šiai metais liko nedaparytos. Bijodami praėjusių metų pasekmis, artelės vadovai linų ploto nutarė nedidinti ir pasėjo tik 10 hektarų. Brigadininkai ir šiemet šiai pajamingai kultūrai neparinko dirvų, i jų priežiūrą kreipė kuo mažiausiai dėmesį, bijodami išeikvoti daug darbadiepių.

Linai, tiesa, davė tik nuostolio. Siandien, tiesa, visose kolūkio kompleksinėse brigadose jie jau nurauti ir suvežti į klojimus, bet apie tolesnių jų apdirbimą negalvojama. Linų sėmenis dabar kulia pelės, o, pavyzdžiui, pirmos kompleksinės brigados brigadininkas Stasys Poprockas kuo raimiausiai aiškinasi:

— Nedavė mums linai pernai pajamų, ne ką gausim ir šiai metais. Bulvės dabar mums svarbiausia. Paskui — pažiūrėsim...

Pajamos pačios, žinoma, neateis. Jeigu žmogus dirba ir pats netiki savo darbu, retai kadą jam pasiseka.

Kol dar ne vėlu, Stalino vardo žemės ūkio artelės vadovai turi susirūpinti liniais. Jeigu artimiausiai laiku nebūs iškultos linų galvutės, nebūs šiaudeliai parduoti valstybei, vėl kolūkio vadovams beliks teisintis: girdi, linai mums nuostolis, neauga jie pas mus. Tačiau pasiteisinimais kolūkio kasos nepapildysi. A. Vaikutis

Panėvėžio linų kombinatas bus viena stambiausių įmonių Pabaltijy. Kombinatas per parą išleis beveik 38 tūkstančius metrų lininių audinių. Siu metu kombinato naujamame korpuse prasidėjo irenkimui montavimas.

Nuotraukoje: Antanas Juzėnas ir Vytautas Vailonas (dešinėje) montuoja audimo stakles.

S. Sapkos (ELTOS) nuotr.

„Pergalės“ medžiagos pėdsakai

„Per tris dienas 1,5 ha“

Tokiu pavadinimu korespondencija buvo išspausdinta „Pergalės“ lajkaraičių Nr. 118. Joje buvo rašoma, kad „Pažangos“ kolūkio II laukininkystės brigadoje lėtai kasamos bulvės. Artelės vadovai pranešė redakcijai, kad korespondencijoje iškelti faktai teisingi. Bulviakasiui paspartinti mobilizuoti visi brigados kolūkiečiai. Siu metu padėtis pagerėjo. Kasdien brigada nukasa po 1–1,5 ha bulvių. Viso bulvės kastos nuo 8 ha ploto. Amiausiomis dienomis II brigados nariai baigs bulviakas.

veža tuščius bidonus, pats melžia, o po to išveža pieną. „Tuštuma“ darbo dienos eigoje užsipildė, o ir uždarbis žymiai pakilo. Dirbantis mechanizuojant daug darbo reikalaujančius procesus gyvulininkystėje Ivanas Pernatyj anksčiau tik sekė mechanizmų darbą, o dabar pats valdo šiuos mechanizmus.

Kokie mūsų ateities planai? Kol kas mechanizuoti būdu melžiamia tik pusė bandos. Žiemą šiuo būdu melžime visas karves. Jau vyksta paruošiamieji darbai. Visus galvijus laikysime neprilištus. Virš 400 karvių bandą melš 5 mechanizatoriai. Išskaitant ir pavaduojančiuosius darbuotojus, fermoje liks tik 8–10 žmonių vietoj 55.

J. Gorenicius
„Višnevskio“ tarybinio ūkio direktorius
Moldavijos TSR.
„Selskoje chozajstvo“

Tai reikia pritaikyti ir mūsų rajono kolūkuose bei tarybiniuose ūkiuose

„Eglutė“ 26 karvėms

„Višnevskio“ tarybinio ūkio galvijų vasaros stovyklos teritorijoje įrengta „eglutės“ tipo melžimo aikštėlė dviems šimtams karvių. Tai 4,55 m pločio ir 10 metrų ilgio pašiurė. Pašiurės viduriu eina 0,7 m gylio ir 1,15 m pločio tranšeja. Palai abu tranšejas kraitas pastatyta po 13 édžių. Atstumas tarp tranšejos krašto ir édžių sieneles - 1,2 metro. Tam atstume ir stovi karvės melžimo metu. Jos pastatomos 45 laipsnių kampu į tranšeją - taip, kad vienos karvės šonas būtų prie kitos karvės kaklo. Tam, kad šis kampas būtų tiksliai išlaiytas, prie jėjimo į aikštėlę ir išjėjimo iš jos tokiu pat kampu pastatyti buomai. Toks gyvulių išdėstymas leidžia dešimtyje metrų su-

talpinti 26 karves (po 13 iš dešinės ir kairės tranšejos pusės).

Mūsų apskaičiavimu, „eglutės“ tipo melžimo aikštėlė 26 karvėms yra pati racionaliausia. Chronometras rodė, jog jėjimui ir 26 karvių išstatymui sugaištama 2 minutės laiko, tešmens nuplovimui - 1,5 min.

elgis kaip tik taip - uždėti stiklines ant šlapiai speniu, nes kitaip jie, vėjų nupūsti, ims plešeti.

Ileidžiant karves į aikštėlę, melžėjos pakelia jeinamajį buomą ir tuo pačiu metu pusautomatičia pagalba

ipila į kraštines (tolimąsias) édžias koncentratų davini. Iejusi karvė, nerastame pašaro artimosiose

édžiose, stojasi ten, kur jai reikalinga stovėti, — prie kraštutinių édžių, o po jos stojasi antra, trečia ir t.t.

Karvių melžimui mes tritakčius melžimo aparatus „DA-3“ pertvarkėme į dvitakčius. Tušuminio siurblio paleidimui vietoj elektros motoro naudojamas

benzininis variklis „ZID-4,5“. Šis būdas pranašesnis tuo, kad jis galima pritaikyti ir ganyklose, kur nėra

mes laikome reikalingu

elkros linijų, o taip pat neelektrifikuotose ūkiuose.

Beje, apie dvitaktį melžimą. Praktika parodė, kad jis patogesnis už tritaktį.

Pirmiausia, sutrumpėja kiekvienos karvės melžimo laikas, antra, nereikia parinėti melžimo stiklinių ir tuo greičiau atliekamas paruošiamasis darbas. Pagaliau, dvitakčiai aparatai garantuoja gerą išmelžimą, nėra reikalo melžimą baigti rankomis.

Pažangaus melžimo metodo idiegimas įgalino pertvarkyti darbo organizaciją. Vien tik prie bandos,

kur įgyvendintas mechanizuotas melžimas, darbuotojų skaičius sumažėjo 16

žmonių. Jų darbą atlieka mechanizatoriai. Atsirado nauja profesija - melžėjas-mechanizatorius.

Pirmau, pavyzdžiui, pie-

no vežikas Vasilijus Fortuna melžimo metu nieko nevekdavo - laukdavo, kol

pamelš karves. Dabar, at-

Kaip gyveno valstiečiai Zarasų apskrityje

BURŽUAZINIO LAIKRAŠČIO „ZARASŲ KRAŠTAS“ ATVIRI PRIPAŽINIMAI

Verčiame pageltusius nuo laiko „Zarasų krašto“ puslapius, ir niūri praeitis iškyla prieš mūsų akis. Skurdas, nesibaigiančią krizių išsekinti lė sunkia našta ant smulkaus ir vidutinio valstiečio pečių.

Savaime aišku, buržuazinis laikraštis negalėjo ir nenorėjo atskleisti pripažinta mūsų kaime. Bet ir tai, ką spausdino „Zarasų kraštas“, gali ligšiol būtų viešpatavusi buržuazija.

OI, DALIA, DALUŽE...

„Jums gera ten savo redakcijo sėdēti ir rašinti mums visokias pasakas. O mes už jas pinigus mokame ir skaitome. Bet nežinote, kaip mums šais laikais sunku sukapšyti kelis litus tam jūsų laikraščiu išrašyti.

Skaitytojas Norkūnas. Siame trumpame laiške zarasiškis valstietis davė

Idomūs palyginimai

1934 metais Zarasų aukštėsniuoje komercijos mokykloje — vienintelėje vidurinėje mokykloje apskrityje mokėsi vos 227 moksleivai. Išleidžiamają aštuntają klasę baigdavo tik 14—19 abiturientų.

Tuo tarpu 1959 metais besimokančių rajono vidurinių ir septynmečių mokyklų V—XI-ose klasėse skaičius siekia 1660 moksleivų. Kasmet brandos atestatus gauna apie 100 jaunuolių ir merginų.

Vietoje vienos gimnazijos rajone veikia 4 vidurinės, 12 septynmečių, vakarinės darbo jaunimo ir valstiečių mokyklos. O reikia atsiminti, kad mūsų rajonas tesudaro vos daugiau kaip pusę Zarasų apskrities teritorijos.

***

Idomus kainų tarp žemės ūkio gaminijų ir pramonės prekių santykis. 1936 metais valstietis, pardavęs kilogramą pieno, nepajėgėdavo už tuos pinigus nupirkti netgi degtukų dėžutės. Dabar kainų santykis pakito 15—20 kartų valstiečio naujai.

Separatorius pienui separuoti kainavo tiek, kiek 2—3 karvės. Dabar tokis separatorius kainuoja 160—370 rublių.

Ekonominės krizės metais valstietis turėjo parduoti 7—8 bekonus, kad galėtų išsigyt... dviratį. Nenuostabu, pavyzdžiui, kad Mukulių apylinkėje vienintelj dviratį turėjo buožė. Dabar toje pat apylinkėje dviratius turi vos ne kiekvienas šeimos narys, apylinkėje yra apie dešimt motociklų.

ne tik lakonišką buržuazinės spaudos įvertinimą, bet ir nušvietė savo varganą padėti: darbo žmogus nevisada turi pinigų nors vienam laikraščiui išsirašyt.

Negana to, 1934 metų pradžios „Zarasų krašte“ skaitome:

„Dūkšto apylinkėje labai daug bedarbių, kurie neturi ko valgyti, todėl jie badauja. O kur dar pavasaris? Smulknėjosi ūkininkai baigė (vasario mėnesį — Red.) maistą ir pašarą, nes praeitais metais labai blogas derlius buvės. Todėl daugumai ūkininkų gresia bado šmékla...“.

Nenuostabu, kad esant tokiai padėčiai, vietas laikraštis priverstas kelti tokius klausimus, kaip Zarasų bedarbius aprūpinti darbu? „Zarasų kraštas“ Nr. 49 (1933 m.) paskelbė, kad valstiečiai žemos metu gali ilgesniams laikui gauti darbo Antazavės ir Dusetų girininkijose. Valstiečiai ėmė vykti į šiuos miškus. Tačiau, kaip pripažista laikraštis,

„jie tuoju grįždavo, nes girininkai siūlė nepriimtinis darbo sąlygas“.

Zmonių nuskurdinimą dar labiau didino įvairaus plauko verteivos. „Pergalėje“ jau rašėme apie vieną tokį išnaudotoją Joną Juodinį. Stai kaip pamini „Zarasų milijonierių“ to meto buržuazinės laikraštis:

„jie tuoju grįždavo, nes girininkai siūlė nepriimtinis darbo sąlygas“.

„Zarasų krašto“ redakcija, sumanusi labiau išpopuliarinti savo laikraštį, nutarė įvesti skaitoju kertelę, kur pasiūlė spaustinti ūkininkų, darbininkų ir kitų elinių darbo žmonių laikus. Na ir ka, ēmė rašyti žmonės apie tai, kas opiausia, kas jaudina juos dieną naktį. Žemiau paciūsiame vieną tokį laišką „Zarasų kraštu“, atspaustintą

1934 m. sausio 27 dieną:

„Nežinau, kaip jums, kaimynėliai, bet man tai dažniausiai taip ilgais vakarais krisis laužia pakauši. Ir kada jis pasibaigs! Viską išméginau ir viską stengiuos padaryti, ką gudrios galvos pataria, kad tik tas žaltys krisis nuryktu. Pradėjau vežti pieninė pieną, gaspadine užspyrą bekonus auginti, vištą rūgštą prižiūrėti, dukteriai geriau papuošalus pirkudžiausiai papuošalus pirkustis, madas vaikytis, sumazinu visokias išlaidas, tačiau nevažinės po užsienius grožybui ieškoti... Besivažinėjantiesi po užsienius tik vien pernai net kelionika milijonų litų išleidę... O mums dabar klumpes avėti, savo šeimininkų audiniai rengtis, tačiau liatas svečias kitišenėj ir tiek... Jau mes, ūkininkai, savo gaminių parduoti pigiau, kaip dabar, jokiui būdu negalim“.

Pirkti ir taip jau neįsteniam, kad ir būtinu dalyku,

„Zarasuose, Juodinio ir Gaidamavičiaus malūne paskutiniu laiku žymiai pabrango malimas.

Zmonės auga nepastenkinimas“.

Skurdas ir ligos — du svėčiu. Ir šie buržuazinės santvarkos palydovai privertė salakiečių Jakučių šeimą ryžtis neįtiketinam žingsniui: savo kūdikį atiduoti į Antalieptės vaikynamus. Žinoma, ne kiekviename motina galėjo taip pasielgti. Bet faktai kalba apie save!

„...Dūkšto apylinkėje labai daug bedarbių, kurie neturi ko valgyti, todėl jie badauja. O kur dar pavasaris? Smulknėjosi ūkininkai baigė (vasario mėnesį — Red.) maistą ir pašarą, nes praeitais metais labai blogas derlius buvės. Todėl daugumai ūkininkų gresia bado šmékla...“.

Nenuostabu, kad esant tokiai padėčiai, vietas laikraštis priverstas kelti tokius klausimus, kaip Zarasų bedarbius aprūpinti darbu? „Zarasų kraštas“ Nr. 49 (1933 m.) paskelbė, kad valstiečiai žemos metu gali ilgesniams laikui gauti darbo Antazavės ir Dusetų girininkijose. Valstiečiai ėmė vykti į šiuos miškus. Tačiau, kaip pripažista laikraštis,

„policijai pernykščiais metais įvyko tikra rugiapiūtė vien su ūkininkų turto aprašymais, mokesčių ir skolų išieškojimu“.

To meto oficialūs duomenys skelbia, kad 1933 metais buvo padaryti 1433 turto aprašymai, kas bendro sumoj siekia 111 tūkst. litų. Policija ir kitos valdžios įstaigos išieškojo iš apskrities darbo žmonių 5698 išskolinimus valstybei mokesčiams, kas sudaro beveik 800 tūkst. litų.

Tame pačiame numerijoje „Zarasų kraštas“ rašo:

„Už nesumokėtus mokesčius ir skolas 36 asmenų turtas parduotas iš varžytinių už 2457 litus. Daugiausia turto parduota Salako valsčiuje...“.

Už šiu didžiulius skaičių slepiasi neišbrendamas skurdas, i kurį vis giliau brido mažažemai ir vidutiniokai mūsų krašto valstiečiai. Ne vienam taručiui buvo išvesta karvė už skolas, ne viena monika raudojo, netūrėdama vaikams pieno. „Zemės mailinėjos“ herojai, rodosi, gyveno ne panemunėje, o čia, smėlėtose Zarasų žemėse. Ir Petras Cvirkė buvo teisus, šimtą kartų teisus...

Iš tikruju, ar neliūdina karta, kad turėdamis savo kaimu, su gima žeme. Tačiau, jeigu perversime pageltusius nuo laiko „Vyriausybės žinių“ komplektus ir sustosime ties 1927—29 metais, tai valstiečių emigracija svelur buvo pačia būdingiausiu to meto reiškiniu.

Stai kaip rašo „Zarasų kraštas“, pasakodamas apie Salako apylinkę:

„Kraštas labai neturtingas. Žemė prasta, dauguma gyventojų mažažemai ir, negalėdami prasimaitinti iš savo ūkių, pragyvenimo šaltinių ieško kūrėjų. Beveik iš kiekvie-

— rašo antrasis su dideliu sarkazmu. — Gal mėginsiu dar kurapku fermą užveisti. Girdėjau, kai kurie amerikai labai džiaugiasi bekono ūkių pakeitę varlėmis. Girdi, mėsos skonis karališkas ir todėl biznis gerai eina. Be to, su jom maža rūpesčiu: žiemą sulenda sau į dumblus ir ramu, vasarą tik tvorą aplink ežerą aptvėri, kad neišbėgiotu biaurybės. Ir gaudyk sau, kada pínigo reikia... Andai sūnus „Mūsų Rytojui“ išskaitė, kur fai Filipinuose šunų ūkiai turi pasiekimą. Matyt, kūrėjų dar našiau kritis siaučia“.

Ne lengva širdimi žmogus juokiasi iš savo vargo! Valstiečiai nameta iniciatyvą: žemė grimsta į skolas, vis dažniau lankosi anstolis. Vien 1936 metais. Degučių apylinkėje, iš kur atkeliamo aukščiau minėtas laiškas, buvo parduota iš varžytinių 8 valstiečių ūkelių.

„Neilgai laikraščio skaitytojai naudojosi savo kertele. Ne be valdžios išsišiimo „Zarasų kraštas“ per porą mėnesius atsisakė savo sumanymo. Žmonės rašė apie tai, kas negalėjo patikti buržuazinių apskrities viršünėlei.

Gaila, kad Lietuvos kaimo žmonės dar miglotai žinojo

Skolose iki ausų

Lietuvos vidaus ir užsienio skolos siekia 118 milijonų litų. Iš jų 43 mil. lit. Amerikai, apie 13 mil. Amerikos lietuviams ir kt.

„Zarasų kraštas“, 1934 m.

vasario 16 d., Nr. 7.

Zarasų apskritis 382 ūkininkai skolungi žemės bankui 830.000 litų. Už šią skolą tam bankui jkeista 7383 ha žemės. Isiskolinimas vienam ha žemės siekia 112 lit. 45 cent.

Cia paminėta skola yra tik vienam žemės bankui. Dar mūsų ūkininkai daug skolungių paskutiniu laiku žymiai pabrango malimas.

„Zarasų kraštas“, 1934 m.

liepos 14 d., Nr. 28.

Mūsų ūkininkai (visos Lietuvos — Red.) neturi kuo sumokėti už gydymą. Todėl Naujasis Metas jie sužinkia išskoline ir ligoninėms 3 milijonus litų.

„Zarasų kraštas“, 1933 m.

gruodžio 24 d., Nr. 50.

POLICIJAI IŠ TIKRUJU BUVO RUGIAPIŪTĘ

1934 metų vasario 10 dienos numerijoje „Zarasų kraštas“ paskelbė apskrities policijos 1933 metų darbo ataskaitą. Apie daugelį policijos „žygijų“ ir veiksmų buržuazinė spauda nutylėjo. Tačiau ir ji buvo priversta pripažinti, kad

„policijai pernykščiais metais įvyko tikra rugiapiūtė vien su ūkininkų turto aprašymais, mokesčių ir skolų išieškojimu“.

To meto oficialūs duomenys skelbia, kad 1933 metais buvo padaryti 1433 turto aprašymai, kas bendro sumoj siekia 111 tūkst. litų. Policija ir kitos valdžios įstaigos išieškojo iš apskrities darbo žmonių 5698 išskolinimus valstybei mokesčiams, kas sudaro beveik 800 tūkst. litų.

Tame pačiame numerijoje „Zarasų kraštas“ rašo:

„Už nesumokėtus mokesčius ir skolas 36 asmenų turtas parduotas iš varžytinių už 2457 litus. Daugiausia turto parduota Salako valsčiuje...“.

Už šiu didžiulius skaičių slepiasi neišbrendamas skurdas, i kurį vis giliau brido mažažemai ir vidutiniokai mūsų krašto valstiečiai. Ne vienam taručiui buvo išvesta karvė už skolas, ne viena monika raudojo, netūrėdama vaikams pieno. „Zemės mailinėjos“ herojai, rodosi, gyveno ne panemunėje, o čia, smėlėtose Zarasų žemėse. Ir Petras Cvirkė buvo teisus, šimtą kartų teisus...

Belgų fabrikantai ir valstiečių streikai

Smetonas valdoma Lietuva vis labiau tapo užsienio

kapitalistų kolonija. Stai,

„Zarasų kraštas“, 1934 m.

vasario 16 d., Nr. 7.

Šios eilutės buvo atspaus-

dintos „Zarasų krašto“

1934 metų vasario 24 die-

nos numero žinutėje „Ka-

da gi būsim neišnaudoj-

mi?“.

Toje pačioje žinutėje apačioma, kaip iš Lietuvos miško gali pelnyti tik užsienio kapitalistai ir prie jų prilindė sukčiai. Valstiečiai, tamypdamiesi nuo aušros iki velyvos nakties su rāstais, turėdami gerai pašerti arklį, neuždirbdavo net tiek, kiek iškraudavo į kišenę rangovas Rabinavičius: nuo kiekvieno išvežto kietmerio jam likdavo po 10 litų. O kiek kietmetrių miško perdien išveždavo pastotės!

Kuo pasibaigė streikas? Ogi niekuo. Valstiečiai liko apgaudi. Stai ką rašo „Zarasų kraštas“ sekantiame numeryje:

„Rangovas pridėjo po 2 litus. Užt atmedžius dabar reikėjo vežti ne į Saldutiškį, o daug toliau — į Antalieptę. Križė privertė nulenkli nuagaras.“

Kaip sakoma, komentariu nereikalingi

Laimės ieško svetur

Nelengva mūsų valstiečiui atsiskirti savo kaimu, su gima žeme. Tačiau, jeigu perversime pageltusius nuo laiko „Vyriausybės žinių“ komplektus ir sustosime ties 1927—29 metais, tai valstiečių emigracija svelur buvo pačia būdingiausiu to meto reiškiniu.

Gamtos pertvarkymas

Siemė Kinijoje miškais statyti irigacinė Sanšengupapsodinta 1,7 milijono hektarų dykumą, o taip pat padidintos apsauginės 4600 hidroelektrinė, vandens rezervuaras ir 350 kilometrų magistralinis kanalas, kuris kilometru ilgio miškų juostos.

Autonominiame Vidinės Mongolijs rajone prie Chuanchės upės pradėta (TASS-ELTA).

Preparatas „M-1“

Salies kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose didesnė bulvių jau nukasta. Dabar jos masiškai dedamos ilgesniams laikymui. Kad bulvės negestų, daugelis ūkių taiko pažangius bulvių laikymo metodus — sudeda į transējas, kaupus ir kt. Bet ir tais atvejais dalis bulvių sudygsta, pasidaro nebeskanios, sumažėja jų svoris.

TSRS Liaudies ūko laimėjimų parodoje, „Bulvių ir daržovių“ paviljone, lankytujoms rodomas naujas pažangesnis bulvių laikymo (TASS-ELTA).

metodas, kuris dabar taikomas kai kuriuose kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose. Jo esmė ta, kad sudedant bulves ilgesniams laikymui jos apipurkštiamos preparatu „M-1“. Naujo preparato dozės, kurios sulaiko jų dygimą, nekenksmingos nei žmogui, nei žemės ūkio gyvuliams.

Tonai bulvių apipurkštai sunaudojama tiktais trys kilogramai preparato „M-1“. Apipurkštai bulvės išlieka geros iki naujojo derliaus. (TASS-ELTA).

Daug įdomaus yra Vladimiro žemėje...

Kiekvieną vasarą pensininkas Michailas Ivanovičas Cižovas aplanko mūsų gražiuosius Zarasus, kurie tapo jam „nuostabia poilsio vieta, vos ne pietiniu kurortu“. Redakcija gavo Michailo Ivanovičiaus laišką, kuriame rašo: „Gražūs, labai gražūs jūsų Zarasai, bet jeigu kada būsite Vladimiro žemėje, nepamirškite apžiūrėti Jos jūzmybių“. Apie vieną jų — Simų kaimą jis papasakojo savo laiške:

Gausu paminklų sename žiastas Piotras Ivanovičius Vladimiro krašte. Ypač tuo Bagrationas, kuris ten pat ir mirė.

Praslinko daug metų, o Simų kaimo gyventojai šventai gerbia ližymaus rusų karvedžio, 1812 metu Tėvynės karo didvyrio generolo Piotro Ivanovičiaus Bagrationo atminimą. Kiekvienam jie noriai pasakos savo kaimo istoriją.

Dabar šiuose rūmuose įskurusi Simų vidurinė mokykla buvo atvežtas mirtinai su-

M. CIŽOVAS

Ekranas „PAMOTĖ“

Mažojo Ismailo motina balsiai audrai, Dilara nemirė, o tėvas dirbo, tiesiant kalnų kelią, ir labai retai būdavo namuose. Vaiką auklėjo senelė.

Neretai mažasis berniukas būdavo vienišas. Jis svajojo apie motiną. Kiti vaikai jam sakydavo, kad antros mamos nebūna, o pamotės — visos labai blagos.

Ilgai nebuvės sugrįžo namo tėvas. Su juo atvažiavo pamotė-gydymo Dilara su maža savo dukryte.

Filmo kadrai pasakoja apie Ismailo pergyvenimus, apie tai, kaip jis nepasiskiejo Dilarą, kuri iš visos širdies siekė jo meilės.

Pamažu berniukas pradėjo i ja kitaip žiūrėti. Jis uolos kelui praskinti. Ilymatė, kaip kartą, siaučiant ko nelaimė.

TARPTAUTINĖS PABIROS

Muilo burbulai...

„Su melu netoli tevažiuosi“ — šią elementarią asmenų, išrašai atsiliepieties, kaip matyi, pamiršo provokacijos, neseniai surengtos tarptautinėje rudens mugėje Vienoje, organizatoriai.

Tarp daugybės ivairių šalių paviljonų šioje mugėje pelnyta pasisekimą turėjo Kinijos Liaudies Respublikos paviljonas. Siame paviljone buvo eksponuojama puiki jau nos, bet sparčiai vystomos KLR pramonės produkcija ir meniški tūkstantmetinio kinų amato dirbiniai. Kinijos paviljoną ap-

rencija žiebtuvėlių prekyboje.

Tačiau jau rytojais dieną provokacints tarptautinio bendradarbiavimo prieš sukeltas triukšmas sprogo tarsi muilo burbulas, pastatydamas į keblių padėti jo organizatorius. Pasirodė, kad kiniškas žiebtuvėlis tik grynai iš paviršiaus panašus į austriškajį, bet jo mechanizmas visai kitoks. Austrijos firma, kuri buvo apkaltinusi Kiniją panaudojus jos patentą, atsiėmė savo pretendijas. Vienos policijos prezidentas ir Vienos mugės direktorius aplankė Kinijos paviljoną ir išeikė jo administracijai diplomą — ypatingu KLR laimėjimų mugėje pripažinimą.

Turistinis atrakcionas

I Norvegiją atvykštą užsienio turistai turi naują „pramogą“. Sią vasarą praneša Prancūzijos laikraštis „Liberation“, daugybė turistų, traukiami nesveiko susidomėjimo, išvyko į Norvegijos šiaurę, į vieną Tromsės rajono ledyną. Kas gi juos traukia prie to ledyno?

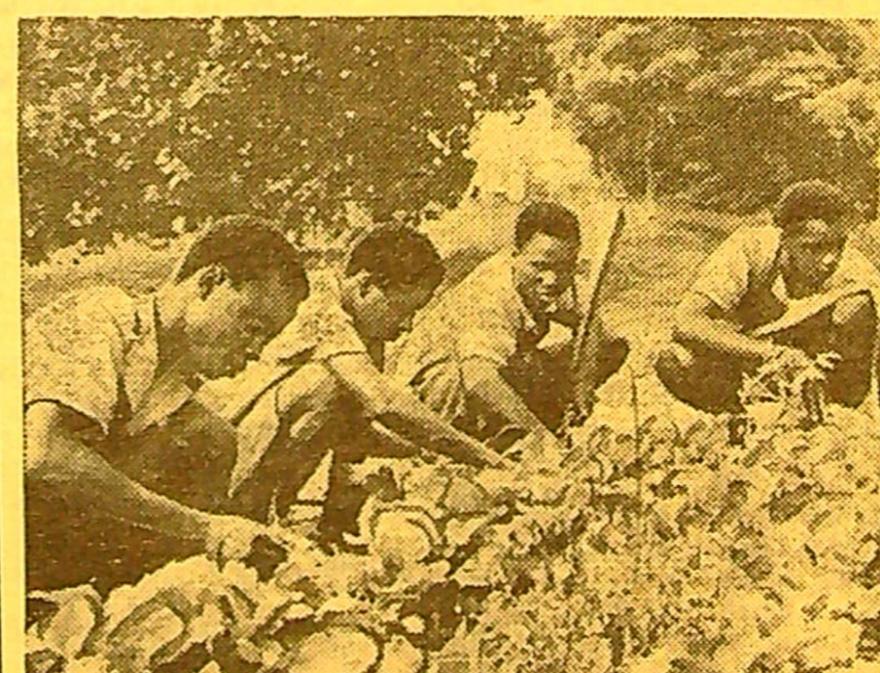
Antrojo pasaulinio karo metu ant ledyno nukrito vokiečių lėktuvas su lakūnu, nesuspėjusiu iššokti su parašiutu. Ėjo metai, ledyno ledas storėjo, lėktuvas su lakūnu visiškai įšalo į ledyną ir pasidengė dideliu ledo sluoksniu. Žiemą ledyną padengia puria marška sniegas. Vasarą visas lėktuvas su sustingusiu it skulptūra lakūnu prie šia valo matyti kaip ant deilio.

Toks „atraccionas“ nedaro garbės jo rengėjams verslininkams, kurie rūpinasi tik pelnu.

PRAMONINĖ STATYBA VIETNAMO DEMOKRATINĖJE RESPUBLIKOJE

Vietnamo informacijų agentūra praneša, kad Vietnamo Demokratinėje Respublikoje per devynis šiu metų mėnesius pramonės įmonių buvo statoma penkis kartus daugiau, negu per tą pačią praeitų metų laikotarpį.

Per tą laikotarpį pradėta statyti 17 naujų pramonės objektų, iš kurių 10 jau perduota naudoti. Jų tarpe — lentpiūvė, emaliuotų ir plastmasinių indų gamykla ir kt.

ITALIJOS DARBININKŲ LAIMĖJIMAS

Po ilgos kovos 60 tūkstančių Italijos knygų ir žurnalų leidyklų spaustuvininkų, o taip pat 50 tūkstančių miltų ir makaronų pramonės darbininkų iškovojo didesnį darbo užmokesčių.

(TASS-ELTA).

GVINÉJOS RESPUBLIKA — viena iš jauniausių Afrikos valstybių, kurios gyvenimas skaičiuojamas mėnesiais. Nuotraukoje matome Žemės ūkio mokyklos moksleivių netoli Mamu užsiėmimų metu,

(TASS).

Redaktorius
H. JURSYS

SVEIKINAME
Nijolę ir Vinčą Raušiskas, jų šeimoje gimus sūneliui.

„Pergalės“ laikraščio redakcijos darbuotojai

Nijolę ir Vinčą Raušiskas
SVEIKINAME
gimus sūneliui.
Draugai.

Kino teatruose

ZARASAI — „Pamotė“ — 13—14 d. d.
DEGUCIAI — „Dangua paukštė“ — 13—14 d. d.
TURMANTAS — „Jaunikis iš anio pasaulio“ — 13—14 d. d.

Užs., Nr. 655,

Vairuotojų susirinkimas

Zarasų milicijos skyriaus patalpose įvyko rajono motociklu vairuotojų susirinkimas. Susirinkusieji buvo supažindinti su TSRS Ministrų Tarybos nutarimu dėl kovos prieš avarijas automobilių transporte sustiprinimo. Daug dėmesio susirinkimas paskyrė vairuotojų drausmės stiprimo klausimui, dar įvykstančių rajono teritorijoje avariju priežasčių iškėlimui. Susirinkime dalyvavusių diskvalifikacinė komisija apsvarstė atskirų vairuotojų įvykdytus eismo judėjimo taisykių pažeidimus. Už grubų judėjimo taisykių pažeidimą motociklų vairuotojai dr. dr. Spakauskas, Rūkštelė, Zavadskas, Birukas. Žeibus griežtai nubausti.

I. Porplikas
tarprajoninis vyr.
autoinspektorius